

Motion till riksdagen

1986/87:Fi202

Gullan Lindblad och Göthe Knutson (m)

Avveckling av löntagarfonderna

Dikt och verklighet

”Med löntagarfonder löser vi Värmlands problem” utropade socialdemokratiska partidistriktet i Värmland inför 1982 års val. Allt skulle då lösas med löntagarfondernas hjälp. Det skulle bli flera arbetstillfällen, fonderna skulle förhindra företagsnedläggelser, de anställda skulle få ökat inflytande och det skulle bli ”ekonomisk demokrati”.

Varje värmlänning vet i dag resultatet. Löntagarfonderna har inte tillfört Värmland ett enda arbetstillfälle. Däremot har värmlänningarna nyligen kunnat läsa i pressen att Mellanfonden förlorat 5 milj. kr. på Pihlgrens Traktor i Arvika AB, som gått i konkurs med en brist på 20 milj. kr.

LO-besvikelse

LO:s ordförande Stig Malm har nyligen i ett uttalande i pockettidningen ”R” ansett att löntagarfonderna var, blev och är en politisk belastning för socialdemokratin.

Vid en presskonferens i Karlstad den 12 december 1986 uttalade LO:s förre ordförande Gunnar Nilsson att de nuvarande fonderna blivit harmlösa skämt i marginalen och att de är en form av ”öststatssocialism”. Han förnekar *nu* att de anställda har något som helst inflytande och att löntagarfonderna därför är felaktiga.

Vid löntagarfondsdebatten i riksdagen i december 1983 ansåg han emellertid att fonderna absolut borde införas – för de anställdas skull.

I början av detta år har v. ordföranden i Mellansvenska löntagarfonden, tillika ordförande i Pappers avd. 96 vid Gruvöns bruk uttalat, att det inte går att klara frågan om ekonomisk demokrati med nuvarande löntagarfonder. Han säger sig förstå kritiken över att fonderna satsat mycket hårt på de stora börsbolagen men mycket litet regionalt. (Där man satsat har det varit i företag, som gått i konkurs.)

Endast 6,9 % av löntagarfondernas 3 400 milj. kr. har använts till att ge nytt kapital. Resten har använts för att köpa ut gamla aktieägare.

I en TT-intervju på trettondagen sa löntagarfondernas ”uppfinnare” Rudolf Meidner att ”inget av de mål som ställdes upp för löntagarfonderna har uppnåtts. De problem vi sökte angripa står olösta.” Han anser att det finns flera skäl till misslyckandet, bl. a. ”att vi inte fick den debatt som bör föregå en så stor reform”.

Jo, nog fick han debatt, men inte på LO:s och socialdemokraternas villkor. Debatten delade folket i två delar, en liten del som ville ha fonder och en överväldigande majoritet som var fondmotståndare och är det ännu!

Mot. 1986/87
Fi202

Nya socialiseringsförslag

Med den massiva kritik, som nu riktats mot löntagarfonderna från flera håll av deras tidigare främsta tillskyndare, kunde man förvänta sig ett krav om avskaffande av fonderna. Men icke! Besvikelsen över löntagarfondernas utveckling föranleder nu LO:s företrädare att sikta mot nya djärva mål! Mellanfonden s v. ordförande Sune Ekbåge, Grums, förordar nu nya, regionala, länsvisa fonder, "där de anställda skall komma närmare besluten". Ekbåge anser att förre LO-chefens besök i Karlstad före jul blev upptakten till en debatt om hur den ekonomiska demokratin skall formis sedan löntagarfonderna inte får några tillskott efter 1990. De nya länsvisa fonderna bör bl. a. användas till nya "Pihlgrenssatsningar", menar han.

I en skrivelse till regeringen den 8 december 1986 föreslår LO att 27 miljarder av AP-medel skall användas för att köpa aktier, börsnotering skall ske av minoritetsposter i statliga företag och utvecklingsbolag inrättas för att öka statens engagemang i näringslivet.

"Så ökar den ekonomiska demokratin i landet och den kollektiva kontrollen över näringslivet blir bättre" säger LO-ekonomen Dan Andersson i LO-tidningen nr 50/86. Han talar klarspråk. Om LO får sin vilja fram kommer socialiseringstakten av det svenska näringslivet att tredubblas under 1990-talet! Det är ett skrämmande perspektiv som öppnar sig: Svenska företag skall i allt snabbare takt socialisera sig själva och Sveriges pensionärer skall bli de stora risktagarna på Stockholms fondbörs.

Avskaffa fonderna!

Alla de argument, som framfördes mot införandet av löntagarfonderna kvarstår med oförminskad styrka. Fonderna är onödiga, skadliga och farliga. – Det är sannerligen inte fondsocialism i olika tappningar, som ger några framtidslösningar för Värmland och Sverige!

Vad vårt län och vårt land behöver är dugliga, engagerade företagare med idéer och framtidstro, som tillåts äga, driva och vidareutveckla företag i en fri marknadsekonomi. Värmland, som är ett av Sveriges hårdast arbetslöshetsdrabbade län, har inte råd med löntagarfonder – vare sig i den ena eller andra formen.

Hemställan

Mot. 1986/87

Fi202

Med stöd av det ovan sagda hemställer vi

1. att riksdagen beslutar att löntagarfonderna skall avskaffas,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de av LO föreslagna åtgärderna för en ytterligare socialisering av svenskt näringsliv måste avvisas.

Stockholm den 12 januari 1987

Gullan Lindblad (m)

Göthe Knutson (m)

